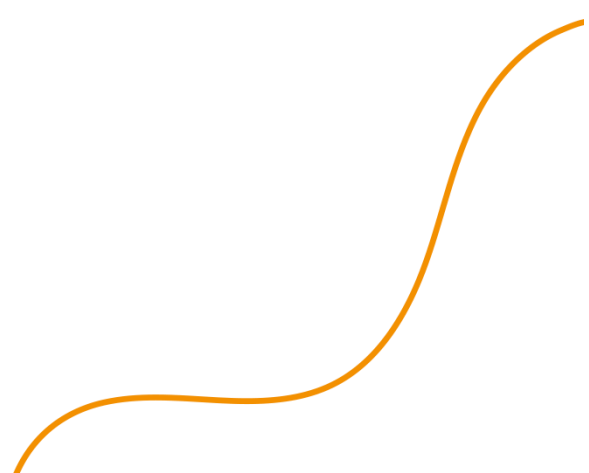

PYHÄJOKI

Pyhäjoen kunnan tekoälypolitiikka

Kunnanhallitus 22.6.2026

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1 Tekoälypolitiikan tarkoitus	3
1.2 Tekoälyyn liittyviä käsitteitä	3
2. Yleiset periaattemme tekoälyn hyödyntämiselle	4
3. Vastuullisuus ja eettisyys	4
3.1 Vastuu tekoälyavusteisesti laaditusta sisällöstä	4
3.2 Lainmukaisuuden varmistaminen	5
3.3 Läpinäkyvyys	5
4. Sallitut käyttökohteet	5
5. Käytettävät tekoälyteknologiat	6
6. Riskienhallinta tekoälyn hyödyntämisessä	7
7. Vastuulliset roolit	9
8. Viestintä ja henkilöstön kouluttaminen	10
Liitteet	11
Liite 1. Hyväksytyt tekoälyjärjestelmät	11
Liite 2. Tekoälyn huoneentaulu hallinnon henkilöstölle	12
Liite 3. Tekoälyn huoneentaulu opettajille ja oppilaille	13
Liite 4. Tiivistelmä – Tekoälyn käyttö Pyhäjoen kunnassa	14

1. Johdanto

1.1 Tekoälypolitiikan tarkoitus

Tämä politiikka määrittelee Pyhäjoen kunnassa tekoälyä hyödyntävien sovellusten, järjestelmien ja palveluiden käyttöä koskevat periaatteet, vastuut ja tavoitteet. Tekoälypolitiikka toimii perustana kaikille tekoälyä koskeville ohjeille, joiden tehtävänä on edelleen tarkentaa tässä politiikassa annettuja linjauksia ja auttaa niiden soveltamisessa käytäntöön.

Politiikka koskee kaikkia kunnan työntekijöitä, mukaan lukien myös mahdolliset alihankkijat ja muut kolmannet osapuolet, joilla on pääsy tekoälyteknologioihin tai jotka ovat mukana käyttämässä tekoälytyökaluja tai alustoja kuntamme puolesta.

Tätä politiikkaa katselmoidaan säännöllisesti ja päivitetään tarvittaessa vastaamaan uusia riskejä sekä teknologia- ja sääntelymuutoksia. Työntekijöitä kannustetaan antamaan palautetta tästä politiikasta sekä ehdottamaan siihen muutoksia tai parannuksia.

Tämä politiikka sisältää periaatteita, jotka koskevat yleisesti tekoälyteknologioita, mutta suurin osa politiikan linjauksista koskee tässä vaiheessa vain generatiivisia tekoälyjärjestelmiä.

Kunnanhallitus on käsitellyt ja hyväksynyt tämän tekoälypolitiikan ja ohje tulee voimaan heti. Kunnanhallitus valtuuttaa johtoryhmän päivittämään tekoälypolitiikkaa tarpeellisin osin ajantasaisuuden varmistamiseksi. Tekoälypolitiikka tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn, kun ympäristössä, toiminnassa tai lainsäädännössä tapahtuu sellaisia merkittäviä muutoksia, jotka edellyttävät tekoälypolitiikan laajaa päivittämistä.

1.2 Tekoälyyn liittyviä käsitteitä

Tekoäly (Artificial Intelligence, AI) on tietokonejärjestelmien kykyä suorittaa tehtäviä, jotka tavallisesti vaativat ihmisen älykkyyttä. Tekoälylle tyypillisiä ominaisuuksia ovat esimerkiksi autonomisuus (kyky suorittaa tehtäviä monimutkaisessa ympäristössä ilman jatkuvaa ohjausta) ja adaptiivisuus (kyky parantaa suorituskykyä kokemuksista oppimalla).

Generatiivinen tekoäly (Generative Artificial Intelligence, GenAI) on tekoälyn osa-alue, joka kykenee tuottamaan uutta sisältöä (tekstiä, kuvia, videoita, musiikkia jne.). Esimerkkejä generatiivisesta tekoälystä ovat tekoälypohjainen keskustelumalli ChatGPT ja tekstikuvauksen pohjalta realistisia kuvia ja taidetta luova DALL-E.

Koneoppiminen (Machine Learning, ML) on tekoälyn osa-alue. Koneoppimisessa järjestelmä parantaa suorituskykyään valitussa tehtävässä pohjatiedon ja käyttäjän toiminnan perusteella. Koneoppiminen jaetaan yleensä ohjattuun koneoppimiseen (esimerkiksi luokittelu), ohjaamattomaan koneoppimiseen (esimerkiksi datan visualisointi) ja vahvistusoppimiseen.

Luonnollisen kielen prosessointi (Natural Language Processing, NLP) liittyy ihmisten puhumien kielten ja tietokoneiden väliseen vuorovaikutukseen. Luonnollisen kielen prosessointia hyödyntäviä

sovelluksia ovat mm. Applen kehittämä virtuaaliavustaja Siri ja Amazonin virtuaaliavustaja Alexa, jotka suorittavat erilaisia tehtäviä käyttäjien äänikomentojen mukaisesti.

Kehote (Prompt) on käyttäjän antama ohje tai syöte tekoälyjärjestelmälle. Kehote voi olla kysymys, kuvaus tai muu syöte, minkä kautta määritellään tekoälyltä odotettu sisältö tai toiminta.

2. Yleiset periaatteemme tekoälyn hyödyntämiselle

Kun hyödynnämme tekoälyä työtehtävissä, noudatamme seuraavia, yleisiä periaatteita:

1. Näemme tekoälyn myönteisenä ja osaamistamme laajentavana tukipalveluna.
2. Ymmärrämme vastuullisuuden ja läpinäkyvyyden tärkeyden tekoälyä käyttäessämme.
3. Noudatamme hyvän ja avoimen hallinnon periaatteita sekä muistamme virka- ja työvastuamme hyödyntäessämme tekoälyä päätöksenteon tukena.
4. Huolehdimme tietoturvasta ja tietosuojasta tekoälytyökalujen hankinnassa ja käytössä.
5. Varmistamme, että käyttämämme tekoälyä hyödyntävät sovellukset, järjestelmät ja palvelut toimivat oikeudenmukaisesti ja niiden tuottama tieto on luotettavaa.

3. Vastuullisuus ja eettisyys

Haluamme käyttää tekoälyä vastuullisesti ja eettisesti. Meille keskeisiä asioita tekoälyn hyödyntämisessä ovat läpinäkyvyys, lainmukaisuus ja ihmisen vastuu tekoälyn valvojana.

3.1 Vastuu tekoälyavusteisesti laaditusta sisällöstä

Kun käytämme generatiivista tekoälyä työtehtävien tukena, vastaamme aina itse sisällöstä ja tietojen oikeellisuudesta. Lähtökohtaisesti tekoälytyökaluja ei tule käyttää sellaisen materiaalin laatumiseen, minkä oikeellisuutta emme voi tarkistaa.

Generatiiviset tekoälyratkaisut saattavat tuottaa yleisiin käsityksiin perustuvia ja syrjiviä lopputuloksia tai luoda täysin paikkansa pitämätöntä sisältöä (algoritminen harha). Tämän vuoksi jokaisen on analysoitava tekoälyn tuotoksia kriittisesti ja pyrittävä omalta osaltaan oikomaan mahdollisia virheitä. Lisäksi tekoälyn käyttäjän on huomioitava, että suuri osa tekoälysovelluksista on vielä kokeilu- tai kehitysvaiheessa.

3.2 Lainmukaisuuden varmistaminen

Käyttämiemme tekoälyratkaisujen on toimittava lain ja määräysten mukaisesti. Generatiivisten tekoälytyökalujen käytön on aina noudatettava Pyhäjoen kunnan tietosuoja- ja tietoturvapolitiikkaa sekä tietoturvakäytäntöjä.

Julkisiin tekoälysovelluksiin ei saa syöttää kenenkään henkilötietoja, luottamuksellisia tietoja tai organisaatiomme sisäiseen käyttöön tarkoitettuja tietoja. Edellä mainittuja tietoja ei saa myöskään käyttää generatiivisten tekoälymallien koulutukseen tai parametrien hienosäätöön organisaation ulkopuolella. Generatiivisiin tekoälytyökaluihin syötämme siis vain yleisesti saatavilla olevaa tietoa.

Kun hyödynnämme tekoälyä, kunnioitamme ja suojelemme ihmisten yksityisyyttä ja immateriaalioikeuksia. Tekijänoikeudella suojatun materiaalin luvaton käyttö tai muiden immateriaalioikeuksien loukkaaminen on ehdottomasti kielletty.

3.3 Läpinäkyvyys

Kun käytämme tekoälyä sisältötuotannossa tai muussa toiminnassa, ilmoitamme tämän totuudenmukaisesti ja hyvän tavan mukaisesti. Esimerkiksi tekoälyn luomaa kuvaa, tekstiä tai musiikkia ei voi esittää yksinomaan työntekijän omalla nimellä. Tekoälytyökalulla luodun kuvan yhteydessä kerrotaan esimerkiksi: ”Kuva on luotu [tekoälytyökalun nimi] avulla tai ”Kuva: [sinun nimesi] ja [tekoälytyökalun nimi]. Vastaavasti tekstin yhteydessä voi kertoa esimerkiksi ”Tiedotteen materiaali on tehty [tekoälytyökalun nimi]”.

Jos tekoälyratkaisua on hyödynnetty esimerkiksi asiakirjan tiedonhaku- tai ideointivaiheessa, kielenhuollossa tai stilisoinnissa, tekoälyn käyttöä ei ole tarpeen ilmoittaa.

4. Sallitut käyttökohteet

Tekoälytyökaluja ja -alustoja saa käyttää vain organisaation hyväksymiin tarkoituksiin. Tekoäly voi auttaa meitä esimerkiksi vähentämään rutiinitehtäviä, poistamaan inhimillisiä virheitä tai tehostamaan yksittäisen työtehtävän suorittamista.

Sallittuja käyttökohteita generatiiviselle tekoälylle ovat *esimerkiksi* markkinointiin tai muihin toimintoihin liittyvä sisällön ideointi, suunnittelu ja materiaalin tuottaminen. Tekoälyä voi käyttää myös esimerkiksi opetuksen, koulutuksen tai luovan työn tukena. Luotettavia tekoälyratkaisuja voi hyödyntää myös tutkimuksen apuna tai kehityksen seuraamisessa. Esimerkiksi analyyttinen tekoäly ja erilaiset koneoppimisen ratkaisut voivat auttaa analysoimaan suuria tietomääriä.

Generatiivista tekoälyä ei saa käyttää henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen käsittelyyn soveltuvampia tekoälytekniikoita ovat mm. koneoppiminen ja tietokanta-analytiikka. Jos henkilötietoja käsitellään tekoälyavusteisesti, tästä on laadittava tietosuojan vaikutustenarviointi (DPIA) sekä muu tietosuojan dokumentaatio kunnan käytäntöjen mukaisesti. Lisäksi on huomioitava toimialaan ja verkkopalveluihin liittyvä muu lainsäädäntö.

Generatiivisia tekoälytyökaluja ei saa käyttää rekrytointiprosessissa tai päätöksenteossa. Esimerkiksi taloudelliset tai oikeudelliset päätökset edellyttävät läpinäkyvyyttä ja

oikeudenmukaisuuden varmistamista. Myös kriisinhallintaan ja hätätilanteisiin liittyvät päätökset voivat olla liian riskialttiita generatiiviselle tekoälylle.

Jos olet epävarma, voiko tekoälyä hyödyntää omassa työtehtävässasi, sinun tulee varmistaa asia tietohallinnolta (tuki@pyhajoki.fi). Jos olet epävarma, mitä tietoja tekoälysovelluksiin saa syöttää, ota yhteyttä Pyhäjoen kunnan tietosuojan yhteyshenkilöön.

5. Käytettävät tekoälyteknologiat

Pyhäjoen kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt voivat käyttää julkisesti saatavilla olevia generatiivisen tekoälyn palveluita. Käyttäjän on kuitenkin huomioitava tarkoin tässä politiikassa määritellyt käyttötarkoitukset, vastuullisuus ja eettisyys.

Julkisiin tekoälypalveluihin ei saa rekisteröityä tai kirjautua työ sähköpostilla tai työpuhelinnumerolla. Työ sähköpostia tai työpuhelinnumeroa voi käyttää ainoastaan kirjautuessa sellaisiin generatiivisiin tekoälypalveluihin, joihin on hankittu käyttöoikeus/lisenssi kunnan hankintaprosessin mukaisesti.

Julkisesti saatavilla olevien tekoälyratkaisujen lisäksi kunnan käytössä olevissa lisensseissä, tietojärjestelmissä ja verkkopalveluissa on jo nyt kasvava määrä erilaisia tekoälyä hyödyntäviä ominaisuuksia. Käytössä olevia tekoälyratkaisuja ovat esimerkiksi:

- *Microsoft Copilot* -tekoälysovellus osana Edge-selainta:
Sovelluksen käyttöoikeus sisältyy Pyhäjoen kunnan henkilöstön Microsoft M365-lisensseihin.
- *Microsoft 365 Copilot* -tekoälysovellus:
Perusversiota monipuolisempi tekoälysovellus, mikä on integroitu mm. Wordiin, Exceeliin ja Teamsiin. Sovellus on tilattavissa erikseen ja sovelluksen vuoksimaksut laskutetaan kustannuspaikoittain.
- *Gemini for Google Workspace for Education* -tekoälysovellus:
Sovellus on käytössä Pyhäjoen kunnan Google Education -ympäristössä henkilöstöllä.
- *Google NotebookLM* -tekoälysovellus:
Sovellus on käytössä Pyhäjoen kunnan Google Education -ympäristössä henkilöstöllä ja oppilailla.
- *Adobe Express* -sisällönlouontisovellus osana Adobe-lisenssiä.

Kunnan käyttöön voidaan hankkia tekoälyä hyödyntäviä järjestelmiä, sovelluksia ja palveluita. Valitsemme tekoälyteknologiat huolellisesti ja noudatamme hankinnassa kunnan hankintaprosessia. Hankinnassa huomioimme tekoälyteknologian turvallisuuden, tietosuojan, käytettävyyden, kustannustehokkuuden ja soveltuvuuden organisaatiomme tarpeisiin. Hankinnan vaatimusmäärittelyssä huomioimme tekoälypolitiikan ja voimassa olevan lainsäädännön.

Tekoälytyökalun tai tekoälyä hyödyntävän lisäosan hankinta edellyttää aina huolellista arviointia. Erityisesti arviointi on suoritettava, jos:

- tekoälytyökaluun syötetään henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja tai

- lisäosan hankinta edellyttää uusien käyttöehtojen hyväksymistä tai
- käyttöönotto vaatii integrointia käytössä oleviin järjestelmiin, käyttäjähallintaan tai asennuksia palvelimiin tai työasemiin.

Arviointiin sisältyy tiedonhallinnan muutosvaikutusten alkuarviointi (MVA), tietosuojan vaikutustenarvioinnin alkukartoitus (DPIA) ja tekninen arviointi. Vastuu arviointiprosesseista on hankintatarpeen esittäjällä, joka tekee arvioinnit yhteistyössä tietohallinnon asiantuntijoiden, tietosuojavastaavan ja kunnan tietosuojan yhteyshenkilöiden sekä muiden sisältöosaajien kanssa. Työntekijät voivat myös ehdottaa käyttöönotettavaksi ja tietohallinnon arvioitavaksi muita tekoälyteknologioita. Tietohallinto käsittelee pyynnöt ja hyväksyy tai hylkää ne riskien- ja vaikutustenarviointien perusteella. Tietohallinto voi kieltää aiemmin hyväksytyyn tekoälyteknologian käytön, mikäli sen ominaisuudet tai käyttöehdot muuttuvat.

6. Riskienhallinta tekoälyn hyödyntämisessä

Tunnistamme tekoälyn liittyvät riskit. Riskit voivat liittyä mm. käytettyyn dataan, algoritmeihin, käyttötapoihin, vastuuseen, lainsäädäntöön tai digitaaliseen turvallisuuteen. Tekoälyn hyödyntämisessä onkin noudatettava vastaavaa riskienhallintaa kuin muidenkin palveluiden osalta.

Riskejä voidaan arvioida myös Digi- ja väestötietoviraston riskiallasmallin¹ kautta. Mallissa esitetyt kysymykset on sijoitettu taulukoihin 3 ja 4. Vastaa esitettyihin kysymyksiin asteikolla 1–5. Mitä suuremmat pisteet, sitä suurempi riski on palvelun käytössä. Mitä enemmän vastauksia sijoittuu (punaiselle) suuren riskin alueelle, sitä tarkemmin on varmistettava palvelun laillisuus, turvallisuus ja organisaation linjausten mukaisuus.

Taulukko 1. Tekoälyn riskienhallinta A.

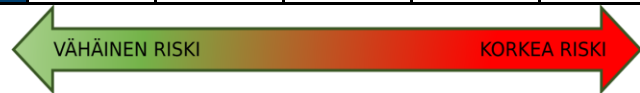
Kysymys	1 = Ei	2	3	4	5 = Kyllä
1. Kieltääkö tai rajaako lainsäädäntö kyseisten tietojen käsittelyn palvelussa?					
2. Sisältyykö käsiteltäviin tietoihin salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja?					
3. Pitääkö palvelun tuottamien tietojen olla ehdottomasti oikein?					
4. Sisältyykö tietoihin tekijänoikeudellista tietoa?					
Pisteet yhteensä:					

¹ Digi- ja väestötietovirasto 2023, 19. Vinkkejä tekoälypalveluiden hyödyntämiseen -tutkimateriaali.

Taulukko 2. Tekoälyn riskienhallinta B.

Kysymys	1 = Kyllä	2	3	4	5 = Ei
1. Pystytkö tarkistamaan tietojen oikeellisuuden?					
2. Onko palvelun käyttöön liittyviä riskejä arvioitu aiemmin?					
3. Onko organisaatiossa selvillä palveluun liittyvät vastuukysymykset?					
4. Täyttääkö palvelu organisaation tietoturvaperiaatteet?					
5. Onko palvelun käyttö organisaation tekoälypolitiikan eettisten periaatteiden mukaista?					
6. Onko henkilöstöllä riittävä osaaminen palvelun hyödyntämiseen?					
Pisteet yhteensä:					

Tekoälypalveluiden käyttöön liittyviä korkean tason riskejä kohdistuu esimerkiksi julkisen vallan käyttöön, henkilötietoihin, salassa pidettäviin tietoihin, tekijänoikeuksiin, tiedon oikeellisuuteen sekä palvelun tietosuojaan ja tietoturvaan. Matalamman tason riskejä voi kohdistua työtehtäviin, joissa käsitellään julkisia tietoja, viestitään tai tuotetaan yleisesti julkista materiaalia.

Tekoälyä hyödynnettäessä jokaisen työntekijän on huolehdittava, etteivät tekoälypalvelun häiriötilanteet tai käytön päätyminen estä työtehtävien suorittamista.

Poikkeamat tekoälyn käytössä

- Poikkeama tarkoittaa tilannetta, jossa tekoälyä on käytetty vastoin tätä politiikkaa, tietosuojavaatimuksia, tietoturvaperiaatteita tai hyväksyttyä käyttötarkoitusta.
- Poikkeamia voivat olla esimerkiksi:
 - o henkilötietojen syöttäminen julkiseen tai hyväksymättömään tekoälypalveluun
 - o tekoälyn käyttäminen päätöksenteossa, rekrytoinnissa tai muussa kielletyssä käyttötarkoituksessa
 - o salassapidettävän materiaalin syöttäminen tekoälylle

Poikkeamatilanteessa käyttäjän tulee:

1. keskeyttää palvelun käyttö välittömästi
2. olla syöttämättä palveluun lisää tietoja
3. tallentaa muistiin, mitä tietoja palveluun syötettiin, mihin palveluun, milloin ja missä käyttötarkoituksessa
4. ottaa tarvittaessa kuvakaappaus tai muu tieto tapahtuneesta, jos se on mahdollista
5. ilmoittaa asiasta viipymättä esihenkilölle, tietohallintoon ja tietosuojan yhteyshenkilölle
6. olla poistamatta tapahtumaan liittyviä tietoja tai viestejä ilman tietohallinnon tai tietosuojan yhteyshenkilön ohjeistusta.

7. Vastuulliset roolit

Pyhäjoen kunnanhallitus on tekoälypolitiikan hyväksyvä taho. Jos toimintaympäristössä tai lainsäädännössä tapahtuu merkittäviä, tekoälypolitiikan laajaa päivittämistä vaativia muutoksia, politiikka tuodaan uudelleen johtoryhmän käsittelyyn. Muilta osin kunnanhallitus on valtuuttanut Pyhäjoen kunnan johtoryhmän päivittämään tekoälypolitiikkaa tarpeellisin osin ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Digiturvaryhmä koostuu useista jäsenistä, jotka toimivat Pyhäjoen kunnan eri toimialoilla. Digiturvaryhmä määrittää tarkemmalla tasolla mukana olevien jäsenien roolit. Digiturvaryhmä kokonaisuudessaan vastaa tekoälyn käytöstä ja hallintaan liittyvistä vastuista organisaatiossa. Nämä roolit voivat sisältää tekoälyn ohjeen kehittämistä, toteutusta, valvontaa ja optimointia organisaation tavoitteiden saavuttamiseksi.

- Tuottaa työntekijöille tarvittavia tarkentavia ohjeistuksia
- Varmistaa uusien tekoälyjärjestelmien turvallinen ja prosessin mukainen käyttöönotto "Hyväksytyt tekoälyjärjestelmät" taulukkoon.
- Ylläpitää tunnistettujen tekoälyjärjestelmien käytön elinkaarta.
- Tulee huolehtia, että muut julkaistavat ohjeet ja materiaalit noudattavat tätä ohjeistusta.

Pyhäjoen kunnan johtoryhmän vastuu

- Varmistaa, että tämä tekoälypolitiikka on linjassa Pyhäjoen kunnan strategiaan sekä tietoturvapolitiikkaan.
- Ottaa tekoälypolitiikan esille säännöllisesti esihenkilöinfojen asialistalla.

Pyhäjoen kunnan johtoryhmä (apuna tietosuojavastaava) koordinoi, että käyttöönotettavat tekoälysovellukset noudattavat tietosuoja-asetusten vaatimuksia ja tarvittavat tietosuoja-arvioinnit on tehty. **Opetuksen tietosuojatyöryhmä** vastaa opetuksessa käytettävistä tekoälysovellusten tietosuoja-arvioinneista.

Esihenkilöt huolehtivat, että työntekijät perehtyvät Pyhäjoen kunnan tekoälypolitiikkaan.

- Vastaa alaistensa tarvittavasta koulutuksesta ja perehtymisestä tekoälyjärjestelmien käytön osalta.
- Tuoda digiturvaryhmän tietoisuuteen havaintoja puuttuvasta ohjeistuksesta tai muista tekoälyn liittyvistä tarpeista.

Henkilöstö noudattaa tekoälypolitiikkaan liittyviä määräyksiä ja ohjeita. Jokainen myös ilmoittaa tekoälyn liittyvistä **poikkeamista** tietohallintoon.

- Noudattaa Pyhäjoen kunnan tekoälypolitiikkaa sekä ohjeistuksia.
- Tuoda esille omia havaintoja mahdollisesti puuttuvasta ohjeistuksesta tai muista tekoälyn liittyvistä tarpeista esihenkilölle.
- Arvioida tekoälyn liittyvän tiedon luotettavuus ja hyödynnettävyys.

Opettajien vastuu

- Arvioida oman opetusalueensa osalta tekoälyn hyödynnettävyys
- Tarvittaessa rajoittaa tekoälyn käyttöä

- Teknisistä esto tarpeista voi olla yhteydessä koulun digitaalisen oppimisympäristön pääkäyttäjille.
- Ohjeistaa oppilaita Pyhäjoen kunnan tekoälypolitiikan mukaiseen toimintaan.

Oppilaiden ja opiskelijoiden vastuu

- Noudattaa opettajien tekoälyyn liittyvää ohjeistusta sekä Pyhäjoen kunnan tekoälyohjeistusta.
- Tekoälyjärjestelmien tuottamat sisällöt on suositeltavaa merkitä materiaaliin.
 - Merkintään on hyvä käytäntö esittää käytetty järjestelmä sekä käytetty laajuus.
- Arvioida tekoälyyn liittyvän tiedon luotettavuus ja hyödynnettävyys.

8. Viestintä ja henkilöstön kouluttaminen

Henkilöstölle tarjotaan säännöllisesti koulutusta tekoälyn vastuullisesta ja turvallisesta käytöstä. Koulutuksissa käydään läpi tekoälyn hyödyntämiseen liittyviä eettisiä näkökohtia, mahdollisia riskejä, turvallisuuden parhaita käytäntöjä ja vaatimustenmukaisuutta. Henkilöstön suositellaan osallistuvan näihin koulutuksiin aktiivisesti.

Koulutusten lisäksi kunnassa järjestetään tiedotuskampanjoita ja viestintää tekoälyn käyttöön liittyen sekä tämän politiikan jalkauttamiseen.

Esihenkilöiden tulee huolehtia, että jokainen uusi työntekijä perehtyy tähän politiikkaan.

Liitteet

Liite 1. Hyväksytyt tekoälyjärjestelmät

Järjestelmä	Käyttötarkoitus	Tietojen käyttö	Vaikutuksenarviointi	Huomiot
Copilot	Työn tehostaminen M365-ympäristössä	Ei luottamuksellista tietoa ilman organisaation hallittua ympäristöä	Vaikutusten arviointi tehty 26.5.2026, hyväksytty työkäyttöön M365-ympäristössä	Käyttö vain hyväksytyillä lisensseillä
Gemini	Hakupohjainen ja generatiivinen tuki	Ei organisaation sisäistä tai henkilötietoa	Vaikutusten arviointi tehty 13.4.2026, hyväksytty työkäyttöön Google-ympäristössä	Käyttö vain hyväksytyissä ympäristöissä
Chat GPT	Sisällöntuotanto ja ideointi	Ei organisaation sisäistä tai henkilötietoa		Suositteluaan maksullista versiota
NotebookLM	Tutkimukset ja tiedonhallinta	Käyttää vain sille annettuja tiedostoja		
Muu tekoäly-järjestelmä	Sisällöntuotanto ja ideointi	Ei organisaation sisäistä tai henkilötietoa		

Liite 2. Tekoälyn huoneentaulu hallinnon henkilöstölle

- Noudata tekoälyn käytössä sovittuja käyttöperiaatteita (politiikat ja ohjeistukset).
- Käytä tekoälysovelluksia vain organisaatiomme hyväksymiin käyttötarkoituksiin.
- Käytä vain organisaatiossa arvioituja ja hyväksytyjä tekoälysovelluksia:
 - Hyväksytyt tekoälysovellukset on kuvattu tiedonhallintamalliin.
 - Jos käyttämäsi sovellus, ohjelma tai verkkopalvelu ilmoittaa ottaneensa käyttöön tekoälyominaisuuksia, ilmoita tästä tietohallintoon tai merkitse asia tiedoksi tiedonhallintamallin järjestelmäkuvaukseen.
- Noudata tekoälysovelluksia hyödyntäessäsi hyvän, avoimen hallinnon periaatteita ja muista virka- ja työvastuu. Kerro avoimesti, jos sisältö on toteutettu tekoälyohjelmistolla.
- Tarkista tekoälypalveluiden tuottamat tiedot ennen niiden käyttöä tai julkaisemista. Tietojen oikeellisuudesta vastaat aina itse.
- Älä rekisteröidy tai kirjaudu työsähköpostilla tai työpuhelinnumerolla muihin kuin organisaatiomme hyväksymiin sovelluksiin.
- Älä syötä henkilötietoja, luottamuksellisia tietoja, salassa pidettäviä tietoja tai sisäisiä tietoja julkisiin tekoälysovelluksiin. **Syötä vain sellaista tietoa, minkä voisit jättää tulostettuna kaikkien nähtäville.**
- Varo huijauspalveluita, jotka voivat matkia käytössämme olevia, hyväksytyjä palveluja.
- Huomioi tekoälysovelluksia käyttäessäsi, että suurin osa niistä on kokeilu- tai kehitysvaiheessa.
- Ylläpidä omaa osaamistasi tekoälypalveluiden käyttäjänä. Osallistu aktiivisesti työnantajan tarjoamiin koulutuksiin.

”Tekoälylle voit syöttää sellaisia tietoja, mitä voit laittaa julkisesti esille kunnan ilmoitustaululle”

Liite 3. Tekoälyn huoneentaulu opettajille ja oppilaille

- Noudata tekoälyn käytössä sovittuja käyttöperiaatteita (politiikat ja ohjeistukset).
- Käytä tekoälysovelluksia vain organisaatiomme hyväksymiin käyttötarkoituksiin.
- Käytä vain opetuksen tietosuojatyöryhmän hyväksymiä tekoälysovelluksia.
- Noudata tekoälysovelluksia hyödyntäessäsi hyvän, avoimen hallinnon periaatteita ja muista virka- ja työvastuu.

- Tekoälysovelluksia saa käyttää opettamiseen sekä oppimisen ja opettajan tukemiseen:
 - Opettajilla ja oppilalla on oltava yhteinen ymmärrys siitä, mikä tekoälyn liittyen on hyväksyttävää ja mikä on kiellettyä.
 - Tekoäly ei korvaa oppilaan omaa oppimista.
 - Tarkista tekoälypalveluiden tuottamat tiedot ennen niiden käyttöä tai julkaisemista. Tietojen oikeellisuudesta vastaat aina itse.
 - Kerro avoimesti, jos sisältö on toteutettu tekoälyohjelmistolla. Tekoälyn tuottamaa tietoa ei saa esittää omana.
 - Huomioi ikärajoitukset tekoälysovelluksiin rekisteröityessä ja niitä käytettäessä.

- Älä rekisteröidy tai kirjaudu työ- tai koulusähköpostilla tai työpuhelinnumerolla muihin kuin organisaatiomme tai opetuksen tietosuojatyöryhmän hyväksymiin sovelluksiin.
- Älä syötä henkilötietoja, luottamuksellisia tietoja, salassa pidettäviä tietoja tai sisäisiä tietoja julkisiin tekoälysovelluksiin. **Syötä vain sellaista tietoa, minkä voisit jättää tulostettuna kaikkien nähtäville.**
- Varo huijauspalveluita, jotka voivat matkia käytössämme olevia, hyväksytyjä palveluja.
- Huomioi tekoälysovelluksia käyttäessäsi, että suurin osa niistä on kokeilu- tai kehitysvaiheessa.
- Ylläpidä omaa osaamistasi tekoälypalveluiden käyttäjänä. Osallistu aktiivisesti työnantajan tarjoamiin koulutuksiin.
- Seuraa Opetushallituksen suosituksia ja ohjeita, <https://www.oph.fi/fi/tekoalysuositukset>.

”Tekoälylle voit syöttää sellaisia tietoja, mitä voit laittaa julkisesti esille koulun ilmoitustaululle”

Liite 4. Tiivistelmä – Tekoälyn käyttö Pyhäjoen kunnassa

Pyhäjoen kunta kannustaa hyödyntämään tekoälyä turvallisesti, vastuullisesti ja tarkoituksenmukaisesti työtehtävien tukena. Tekoäly tarjoaa mahdollisuuksia työn tehostamiseen, tiedon käsittelyn tukemiseen ja uusien toimintatapojen kehittämiseen, kun sitä käytetään tämän ohjeen mukaisesti.

Mitä tekoälyllä saa tehdä

- Tekoälyä saa käyttää työtehtävien tukena esimerkiksi ideointiin, luonnosteluun, sisällöntuotantoon, kielenhuoltoon, tiedonhakuun, koulutukseen ja tutkimuksen tukemiseen.
- Käytettäviä työkaluja ovat muun muassa Microsoft Copilot (M365/Edge), Microsoft 365 Copilot, Gemini (Google Workspace for Education), Adobe Express sekä muut tietohallinnon hyväksymät ratkaisut.
- Tekoälyä voidaan hyödyntää työn tehostamiseen, rutiinitehtävien vähentämiseen ja luovan työn tukemiseen.
- Käyttäjän tulee aina arvioida tekoälyn tuottaman sisällön oikeellisuus, tarkoituksenmukaisuus ja laatu. Vastuu lopputuloksesta on aina käyttäjällä.
- Tekoälyn käytöstä tulee tarvittaessa kertoa avoimesti ja läpinäkyvästi.

Mitä tekoälyllä ei saa tehdä

- Julkisiin tekoälypalveluihin ei saa syöttää henkilötietoja, salassa pidettäviä tietoja, luottamuksellista tietoa tai muuta organisaation sisäistä aineistoa.
- Generatiivista tekoälyä ei saa käyttää itsenäiseen päätöksentekoon, rekrytointipäätöksiin tai muihin kriittisiin viranomaistehtäviin.
- Tekoälyä ei saa käyttää sellaisen sisällön tuottamiseen tai julkaisemiseen, jonka paikkansapitävyyttä ei ole varmistettu.
- Tekijänoikeuksia, tietosuojaa ja yksityisyyttä on aina kunnioitettava.
- Julkisiin tekoälypalveluihin ei saa kirjautua työsähköpostilla tai työpuhelinnumerolla, ellei kyseessä ole organisaation hyväksymä palvelu.

Keskeiset periaatteet

- Tekoäly on työn tukiväline, ei päätöksentekijä.
- Vastuu toiminnasta, päätöksistä ja tuotetusta sisällöstä säilyy aina ihmisellä.
- Käytössä korostuvat tietoturva, tietosuoja, lainmukaisuus ja eettisyys.
- Käytä vain organisaation hyväksymiä palveluita.
- Syötä tekoälyyn vain sellaista tietoa, jonka julkaiseminen avoimesti olisi hyväksyttävää.

Toiminta epävarmoissa tilanteissa

- Kysy neuvoa tietohallinnolta tai tietosuojavastaavalta.
- Keskeytä käyttö ja ilmoita mahdollisista poikkeamista tai tietoturvaan liittyvistä huolista viipymättä.

Ydinsääntö

"Tekoälylle saa syöttää vain sellaista tietoa, jonka voisi julkaista avoimesti."